

NORWEGIAN A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NORVÉGIEN A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NORUEGO A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- The Bokmål version is followed by the Nynorsk version.
- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Choose either the Bokmål version or the Nynorsk version.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- La version en Bokmål est suivie de la version en Nynorsk.
- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Choisir ou la version en Bokmål ou la version en Nynorsk.
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A soit la section B. Écrire un commentaire comparatif.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- La versión en Bokmål es seguida por la versión en Nynorsk.
- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Elija la versión en Bokmål o la versión en Nynorsk.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.

NORWEGIAN A2 – BOKMÅL VERSION
NORVÉGIEN A2 – VERSION EN BOKMÅL
NORUEGO A2 – VERSIÓN EN BOKMÅL

Velg enten del A eller del B.

DEL A

Analyser og sammenlign de følgende to tekster:

Diskuter likheter og forskjeller mellom tekstene og deres tema(er). Inkluder kommentarer til måten forfatterne bruker elementer som struktur, stemning, bilder og andre stilistiske virkemidler for å få fram sitt budskap.

Tekst 1 (a)

En tidlig augustmorgen åpnes himmelens sluser over Jærstranden. Sommerhusets lyriske ansamlinger av spindelvev og døde fluer spyles bort på noen ubarmhjertige minutter, mens tunge regndråper fyller takrennene fortere enn avløpsrørene makter å svelge dem. Det fosser og flommer og klukker og sildrer i en vannkonsert så kraftig at man må
5 prise seg lykkelig over at taket ihvertfall ikke er av bølgeblikk. De utenlandske feriegjestene blir likevel vekket. Ved frokostbordet bemerker de at de trives i alt slags vær, men et spørsmål blir likevel hengende ubesvart i luften: Hva gjør man med feriegjester på Jærstranden under et regnskyll som kunne vært prologen til en ny syndflod?

Man tenner først et par stearinlys på frokostbordet, og markerer derved hvor velsignet
10 det er å være omgitt av tak og vegger i en sådan stund. Så legger man hele sin omhu i måltidet: passer på at eggene er akkurat passe kokt, og flytter den hjemmelagde sursilden over i ren krukke. Rundstykkene tas varme og sprø ut av stekeovnen, og sammen med nytrukken kaffe og en solid oppdekning skaper de en eim av overdådig skipsfrokost; det kunne ha vært på den velsignede gamle natttruten mellom Stavanger og Bergen - om ikke i
15 Noas ark! Etter det behagelige måltidet våget jeg meg ut på offensiven, og foreslo en kjøretur til Sirdal og Lysebotn, hvor regnet skulle inngå som et vesentlig element i en ekte sydvestnorsk naturopplevelse. Slik er det nemlig. Det fosset som regel langs fjellsidene da vi i min barndom dro på blåbærtur til Sirdal, og allerede i Byrkjedal var det som om hele veien ville renne bort. Aldri var søvnen bedre enn når augustregnet sildret i takrennene, og
20 fikk alle bekker til å bruse. Og da Dorgefossen fremdeles var i sin velmakt, skulle den helst ses under regnskyll.

Slike naturopplevelser markedsføres ikke av turistnæringens folk, og Rogaland og Sirdal er i det hele tatt blitt liggende utenfor turismens allfarveier. Allerede Arne Garborg¹
25 gledet seg over det, da han i 1895 vandret over heiene fra Jæren til Setesdal: "Eg gjeng og gled meg i disse lyngdalar og bergskoltar som aldri nokon gong kjem i turistbøkene, og som eg då kan få hava i fred, - eg og dei to - tri andre skrullingane som skynar slike fjell og likar den store stilla. Gud have takk; Norig er rikt. Um engelskmenn og byfant tek frå oss Hardang og Jøtunheimen, så hev Norig endå nok att åt oss småfolk og poetar. Stort, stort er dette herlege land. Det er berre i byane at Norig er lite".

Det er berre i byane at Norig er lite, utdrag av Kjell Arild Pollestad fra Feriekatalogen 1987, Nortra

¹ Arne Garborg: norsk forfatter fra siste halvdel av 1800-tallet.

Tekst 1 (b)

Ein bør koma til Jæren med tog gjennom Dalanes dragande steinrøyser og knudrete heier – “et landskap skabt i Guds vrede”. Så kan ein la Jæren falda seg ut – gyselig og vakkert ein regntung dag, som det er så mange av. Då ser ein med Arne Garborg at “yvi det heile spanar himilen seg vid og grå, frå fjellgarden til havs og så vidt ein ser. Full av skyir og storm heng han mest alltid. Stundom sig han åt jordi og sveiper lande i regn og skodde som ein duk.”

Uansett kor ein kjem frå, så møter ein det store sjokket ved Brusand og Oгна. Kjem du nordfrå, merkar du at det flate og oppdyrka slettlandet blir smalare når du passerer Kvassheim fyr. Ved Brusand har du bare ei smal sandstripe og dei betongklossane tyskarane plasserte der for å hindra landgang, mellom deg og havet. Når du ser til venstre att, er Jæren definitivt slutt. Det småknudrete kjem veltande mot deg og vegen og jernbanen som ein slags lavastraum frå Dalane. Riksveg 44, som gjerne vil kalla seg Nordsjøvegen mellom Flekkefjord og Randaberg, smyg seg inn mellom og rundt fjellrabbane. Desse går heilt ut i havet og lagar bare lune vikar til Hellvik og fiskehamna Sirevåg.

Den eigentlege Jærkysten strekker seg frå Oгна til Feistein fyr. Det er ei langgrunn strand med rullesteinar eller sand, der marehalmen hindrar sandflukt frå klittane, som på Jyllands vestkyst. Det er stort å vandra langs strendene og mellom sanddynene ved Jærens rev. Ein blir stemt til andakt og ro i stille vér, og ein kjenner kontakten med elementa når det regnar og blæs og den blå-grå Jær-himmelen går i eitt med havet. Bak Orrestranda smyg arkitekt Per Lines “Friluftshuset” seg mellom sanddynene. Det er eit informasjonssenter for naturvern og friluftsliv, og huset er eit syn i seg sjøl.

Strendene ved Jærens rev er truga – både av menneske og natur. Vinterstormane vaskar bort sanddyner, og mange vil ha det til at skadane blir større på grunn av den effektive taretrålinga utafor. Folk brukar også området så mykje til rekreasjon at det slit på den sårbare vegetasjonen som bind sanden. Jordbruket er ein annan trussel. Det er ufysleg å sjå kordan nydyrka teigar utan steingjerde har snike seg heilt ned mot det verna landskapet mellom sanddynene på den smale landtunga mellom Orrevatnet og havet.

Jæren – det stig av hav eit alveland. Fra Agder og Rogaland sett frå lufta,
Andreas Hompland, Hjemmets bokforlag 1993.

DEL B

Analysér og sammenlign de følgende to tekster:

Diskuter likheter og forskjeller mellom tekstene og deres tema(er). Inkluder kommentarer til måten forfatterne bruker elementer som struktur, stemning, bilder og andre stilistiske virkemidler for å få fram sitt budskap.

Tekst 2 (a)

Ein stor raud og kvitprikkut ball kom trillande og småbyksande gardsvegen nedetter. Så snart han møtte ein stein som stakk nasen sin fram, gjorde han eit høgt hopp. -Pang-pang, lét det i han då.

5 Det lydde mest som han lika seg stort. Eit stykke attom ballen kom eit par små føter trommande. Dei tana¹ så fort at fotslaga liksom gjekk i eitt. Attom føtene hang ein tett pust, og eit oppgjeve støn sprengde seg fram no og då. Avstanden mellom ballen og dei skundande føtene auka berre på, for no gjorde vegen seg bratt eit stykke. Og ballen laga endå større byks når han no møtte ein steinnabbe.

10 -Pang-pang-pang! song han høgt og lystig – og innimellom vart han ein raudkvit bekk, så fort trilla han. Den som tana etter ballen, bar mykje godt same fargen: kvit bluse og raud stakk.

Kvitt-raudt, kvitt-raudt i trill og tan.

15 Den store ballen var no komen til ein slakkare hall på vegen. Det såg ut som han kunne lata seg ta. Og dei forte føtene skaut endå større fart ved dette. No var det berre så vidt ballen svinga seg fram mellom hjulfara og steinnabbanae. Ein kunne sjå at det kvite var prikkar, og ikkje render. Ei stund såg det ut som han måtte gje seg over i eit djupt hjulfar,men så – like før hendene skulle til å triva han - kom han i sig att, nådde eit sterkare fall, slo mot ein stein, laga eit høgt hopp og datt ned att med litt av ein song i seg: -Pang-pang-pang!

20 Og no var det som ovmodet fôr i han for alvor. Han sette beint mot storvegen i djerve byks, slengde seg over den breie kjørebanda og hamna i bratta nedanfor vegen. Der rende han først mot ei velta bjørk og skrådde så mot eit uttørka bekkefar. Det datt han nedi - og der vart han liggjande, låg som han glytte fram mot dei små hendene som skulle koma og henta han.

25 Auga som stirde etter ballen, merka seg staden der han kvarv attom vegkanten, og føtene tana alt dei vann i spranget dit.

Kvinet frå dei hastande hjula på den mørke vegstripa steig til det ikkje orka meir, men berre brast. Så datt alle lydar i ei stor stille.

Kvitprikkut ball fra samlinga *Ein neve sol* av Pål Sundvor, 1975

¹ tana = sprang

Tekst 2 (b)

Tragisk ulukke på Kyrkjebø

Ein 6 år gammal gut miste livet i ei trafikkulukke på Kyrkjebø tysdag kveld. Guten skulle krysse vegen og vart påkøyrt av eit vogntog, opplyser lensmann Olav Hellebø i Høyanger til Ytre Sogn.

5 Ulukka skjedde like i nærleiken av Kyrkjebø sjukeheim. Vegen vart sperra i fleire timar etterpå. Onsdag var folk frå Høyanger lensmannskontor og Statens vegvesen på ulukkestaden og gjorde granskingar.

På vitjing

10 Mora var saman med barna på vitjing hos kjente på Kyrkjebø. Den tragiske ulukka hende då dei skulle reise heim att. Meininga var at dei skulle kome seg heim til barne-tv tok til, seier Hellebø.

Broren først

15 Hellebø fortel at med ein gong dei var komne ut av huset la broren til den omkomne på sprang mot familien sin bil som var parkert på andre sida av vegen. Sjøføren av vogntoget såg at han sprang over vegen, og oppfatte dette som ein farleg situasjon. Han trudde at det var barn som leika i vegkanten. Han la bilen over til venstre og bremsa. Det var då seksåringen kom springande ut i vegen, og sjøføren forstod at han ikkje hadde nokon moglegheit til å unngå å køyre på han, seier Hellebø, som legg til at sjølv om sjøføren stod på bremsen var ulukke ikkje til å unngå. Hellebø opplyser at guten truleg døydde momentant.

Ytre Sogn, 16. mars 2001

NORWEGIAN A2 – NYNORSK VERSION
NORVÉGIEN A2 – VERSION EN NYNORSK
NORUEGO A2 – VERSIÓN EN NYNORSK

Vel anten del A eller del B.

DEL A

Analyser og samanlikn dei to fylgjande tekstane:

Diskuter likskapar og skilnader mellom tekstane og temaet deira. Ta med kommentarar til måten forfattarane brukar element som struktur, stemning, bilete og andre stilistiske verkemiddel for å få fram budskapet sin.

Tekst 1 (a)

En tidlig augustmorgen åpnes himmelens sluser over Jærstranden. Sommerhusets lyriske ansamlinger av spindelvev og døde fluer spyles bort på noen ubarmhjertige minutter, mens tunge regndråper fyller takrennene fortere enn avløpsrørene makter å svelge dem. Det fosser og flommer og klukker og sildrer i en vannkonsert så kraftig at man må
5 prise seg lykkelig over at taket ihvertfall ikke er av bølgeblikk. De utenlandske feriegjestene blir likevel vekket. Ved frokostbordet bemerker de at de trives i alt slags vær, men et spørsmål blir likevel hengende ubesvart i luften: Hva gjør man med feriegjester på Jærstranden under et regnskyll som kunne vært prologen til en ny syndflod?

Man tenner først et par stearinlys på frokostbordet, og markerer derved hvor velsignet
10 det er å være omgitt av tak og vegger i en sådan stund. Så legger man hele sin omhu i måltidet: passer på at eggene er akkurat passe kokt, og flytter den hjemmelagde sursilden over i ren krukke. Rundstykkene tas varme og sprø ut av stekeovnen, og sammen med nytrukken kaffe og en solid oppdekning skaper de en eim av overdådig skipsfrokost; det kunne ha vært på den velsignede gamle natttruten mellom Stavanger og Bergen - om ikke i
15 Noas ark! Etter det behagelige måltidet våget jeg meg ut på offensiven, og foreslo en kjøretur til Sirdal og Lysebotn, hvor regnet skulle inngå som et vesentlig element i en ekte sydvestnorsk naturopplevelse. Slik er det nemlig. Det fosset som regel langs fjellsidene da vi i min barndom dro på blåbærtur til Sirdal, og allerede i Byrkjedal var det som om hele veien ville renne bort. Aldri var søvnen bedre enn når augustregnet sildret i takrennene, og
20 fikk alle bekker til å bruse. Og da Dorgefossen fremdeles var i sin velmakt, skulle den helst ses under regnskyll.

Slike naturopplevelser markedsføres ikke av turistnæringens folk, og Rogaland og Sirdal er i det hele tatt blitt liggende utenfor turismens allfarveier. Allerede Arne Garborg¹
25 gledet seg over det, da han i 1895 vandret over heiene fra Jæren til Setesdal: "Eg gjeng og gled meg i desse lyngdalar og bergskoltar som aldri nokon gong kjem i turistbøkene, og som eg då kan få hava i fred, - eg og dei to - tri andre skrullingane som skynar slike fjell og likar den store stilla. Gud have takk; Norig er rikt. Um engelskmenn og byfant tek frå oss Hardang og Jøtunheimen, så hev Norig endå nok att åt oss småfolk og poetar. Stort, stort er dette herlege land. Det er berre i byane at Norig er lite".

Det er berre i byane at Norig er lite, utdrag av Kjell Arild Pollestad
frå Feriekatalogen 1987, Nortra

¹ Arne Garborg: norsk forfatter frå siste halvdel av 1800-talet.

Tekst 1 (b)

Ein bør koma til Jæren med tog gjennom Dalanes dragande steinrøyser og knudrete heier – “et landskap skabt i Guds vrede”. Så kan ein la Jæren falda seg ut – gyselig og vakkert ein regntung dag, som det er så mange av. Då ser ein med Arne Garborg at “yvi det heile spanar himilen seg vid og grå, frå fjellgarden til havs og så vidt ein ser. Full av skyir og storm heng han mest alltid. Stundom sig han åt jordi og sveiper lande i regn og skodde som ein duk.”

Uansett kor ein kjem frå, så møter ein det store sjokket ved Brusand og Ognå. Kjem du nordfrå, merkar du at det flate og oppdyrka slettlandet blir smalare når du passerer Kvassheim fyr. Ved Brusand har du bare ei smal sandstripe og dei betongklossane tyskarane plasserte der for å hindra landgang, mellom deg og havet. Når du ser til venstre att, er Jæren definitivt slutt. Det småknudrete kjem veltande mot deg og vegen og jernbanen som ein slags lavastraum frå Dalane. Riksveg 44, som gjerne vil kalla seg Nordsjøvegen mellom Flekkefjord og Randaberg, smyg seg inn mellom og rundt fjellrabbane. Desse går heilt ut i havet og lagar bare lune vikar til Hellvik og fiskehamna Sirevåg.

Den eigentlege Jærkysten strekker seg frå Ognå til Feistein fyr. Det er ei langgrunn strand med rullesteinar eller sand, der marehalmen hindrar sandflukt frå klittane, som på Jyllands vestkyst. Det er stort å vandra langs strendene og mellom sanddynene ved Jærens rev. Ein blir stemt til andakt og ro i stille vér, og ein kjenner kontakten med elementa når det regnar og blæs og den blå-grå Jær-himmelen går i eitt med havet. Bak Orrestranda smyg arkitekt Per Lines “Friluftshuset” seg mellom sanddynene. Det er eit informasjonssenter for naturvern og friluftsliv, og huset er eit syn i seg sjøl.

Strendene ved Jærens rev er truga – både av menneske og natur. Vinterstormane vaskar bort sanddyner, og mange vil ha det til at skadane blir større på grunn av den effektive taretrålinga utafor. Folk brukar også området så mykje til rekreasjon at det slit på den sårbare vegetasjonen som bind sanden. Jordbruket er ein annan trussel. Det er ufysleg å sjå kordan nydyrka teigar utan steingjerde har snike seg heilt ned mot det verna landskapet mellom sanddynene på den smale landtunga mellom Orrevatnet og havet.

Jæren – det stig av hav eit alveland. Frå Agder og Rogaland sett frå lufta, Andreas Hompland, Hjemmets bokforlag 1993.

DEL B

Analysér og samanlikn dei to fylgjande tekstane:

Diskuter likskapar og skilnader mellom tekstane og temaet deira. Ta med kommentarar til måten forfattarane brukar element som struktur, stemning, bilete og andre stilistiske verkemiddel for å få fram bodskapen sin.

Tekst 2 (a)

Ein stor raud og kvitprikkut ball kom trillande og småbyksande gardsvegen nedetter. Så snart han møtte ein stein som stakk nasen sin fram, gjorde han eit høgt hopp. -Pang-pang, lét det i han då.

5 Det lydde mest som han lika seg stort. Eit stykke attom ballen kom eit par små føter trommande. Dei tana¹ så fort at fotslaga liksom gjekk i eitt. Attom føtene hang ein tett pust, og eit oppgjeve støn sprengde seg fram no og då. Avstanden mellom ballen og dei skundande føtene auka berre på, for no gjorde vegen seg bratt eit stykke. Og ballen laga endå større byks når han no møtte ein steinnabbe.

10 -Pang-pang-pang! song han høgt og lystig – og innimellom vart han ein raudkvit bekk, så fort trilla han. Den som tana etter ballen, bar mykje godt same fargen: kvit bluse og raud stakk.

Kvitt-raudt, kvitt-raudt i trill og tan.

15 Den store ballen var no komen til ein slakkare hall på vegen. Det såg ut som han kunne lata seg ta. Og dei forte føtene skaut endå større fart ved dette. No var det berre så vidt ballen svinga seg fram mellom hjulfara og steinnabbanae. Ein kunne sjå at det kvite var prikkar, og ikkje render. Ei stund såg det ut som han måtte gje seg over i eit djupt hjulfar, men så – like før hendene skulle til å triva han - kom han i sig att, nådde eit sterkare fall, slo mot ein stein, laga eit høgt hopp og datt ned att med litt av ein song i seg: -Pang-pang-pang!

20 Og no var det som ovmodet fôr i han for alvor. Han sette beint mot storvegen i djerve byks, slengde seg over den breie kjørebanda og hamna i bratta nedanfor vegen. Der rende han først mot ei velta bjørk og skrådde så mot eit uttørka bekkefar. Det datt han nedi - og der vart han liggjande, låg som han glytte fram mot dei små hendene som skulle koma og henta han.

25 Auga som stirde etter ballen, merka seg staden der han kvarv attom vegkanten, og føtene tana alt dei vann i spranget dit.

Kvinet frå dei hastande hjula på den mørke vegstripa steig til det ikkje orka meir, men berre brast. Så datt alle lydar i ei stor stille.

Kvitprikkut ball frå samlinga *Ein neve sol* av Pål Sundvor, 1975

¹ tana = sprang

Tekst 2 (b)

Tragisk ulukke på Kyrkjebø

Ein 6 år gammal gut miste livet i ei trafikkulukke på Kyrkjebø tysdag kveld. Guten skulle krysse vegen og vart påkøyr av eit vogntog, opplyser lensmann Olav Hellebø i Høyanger til Ytre Sogn.

5 Ulukka skjedde like i nærleiken av Kyrkjebø sjukeheim. Vegen vart sperra i fleire timar etterpå. Onsdag var folk frå Høyanger lensmannskontor og Statens vegvesen på ulukkestaden og gjorde granskingar.

På vitjing

10 Mora var saman med barna på vitjing hos kjente på Kyrkjebø. Den tragiske ulukka hende då dei skulle reise heim att. Meininga var at dei skulle kome seg heim til barne-tv tok til, seier Hellebø.

Broren først

15 Hellebø fortel at med ein gong dei var komne ut av huset la broren til den omkomne på sprang mot familien sin bil som var parkert på andre sida av vegen. Sjøføren av vogntoget såg at han sprang over vegen, og oppfatta dette som ein farleg situasjon. Han trudde at det var barn som leika i vegkanten. Han la bilen over til venstre og bremsa. Det var då seksåringen kom springande ut i vegen, og sjøføren forstod at han ikkje hadde nokon moglegheit til å unngå å køyre på han, seier Hellebø, som legg til at sjølv om sjøføren stod på bremsen var ulukke ikkje til å unngå. Hellebø opplyser at guten truleg døydde momentant.

Ytre Sogn, 16. mars 2001